

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**Полтавський державний аграрний університет
Institute of European Education (Болгарія)
Національний аграрний університет Вірменії
University of Opole (Польща)
International Slavic University (Македонія)
ISMA University (Латвія)**

Кафедра захист рослин

**V Міжнародна науково-практична
інтернет-конференція
«Сучасні аспекти і технології у захисті рослин»,
присвячена 100-річчю з дня народження академіка
Сусідка Петра Івановича**

*21 червня 2024 року
м.Полтава*

УДК 632.93
3-38

Сучасні аспекти і технології у захисті рослин : матеріали V Міжнародної наук.-практ. інтернет-конф. (м. Полтава, 21 червня 2024 р.). Полтава: ПДАА, 2024. 108 с.
ISBN 978-617-8231-77-4.

Міністерство освіти і науки України, Державна наукова установа «Український інститут науково-технічної експертизи та інформації» (УкрІНТЕІ), Посвідчення № 278 від 24 квітня 2024 р. (V Міжнародна науково-практична інтернет-конференція «Сучасні аспекти і технології у захисті рослин», присвячена 100-річчю з дня народження академіка Сусідка Петра Івановича).

У збірнику представлені тези, присвячені сучасним проблемам захисту і карантину рослин, фітосанітарного моніторингу та розвитку агроєкосистем України. Матеріали призначені для наукових співробітників, викладачів, здобувачів вищої освіти та аспірантів вищих навчальних закладів, фахівців і керівників сільськогосподарських підприємств АПК різної організаційно-правової форми господарювання та всіх, кого цікавить проблематика сучасного захисту рослин в агроєкосистемах України.

The collection presents theses devoted to modern problems of plant protection and quarantine, phytosanitary monitoring and development of agroecosystems of Ukraine. The materials are intended for researchers, teachers, graduates and graduate students, specialists and managers of agricultural enterprises of various organizational and legal forms of management and all who are interested in modern plant protection in agroecosystems of Ukraine.

РЕЦЕНЗЕНТИ:

Доля Микола Миколайович – доктор сільськогосподарських наук, професор, завідувач кафедри інтегрованого захисту і карантину рослин Національного університету біоресурсів і природокористування України, член-кореспондент Національної академії аграрних наук України.

Поспєлов Сергій Вікторович – доктор сільськогосподарських наук, професор, завідувач кафедри землеробства і агрохімії імені Сазанова Полтавського державного аграрного університету.

Рекомендовано до друку Вченою радою Полтавського державного аграрного університету (протокол № 10 від 26.06.2024 року)

Матеріали друкуються в авторській редакції мовами оригіналів. За виклад, зміст і достовірність матеріалів відповідають автори.

© Полтавський державний аграрний університет, 2024

Мороз Є. О., Поспелова Г. Д.	ЗАХІДНИЙ КУКУРУДЗЯНИЙ ЖУК: ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ І ШКОДОЧИННІСТЬ В УКРАЇНІ	59
Піщаленко М. А., Кріпак А. В.	ПРОГНОЗУВАННЯ МАСОВОГО РОЗМНОЖЕННЯ ОСНОВНИХ ШКІДНИКІВ КАПУСТИ	61
Піщаленко М. А., Скляр С. С.	ОСОБЛИВОСТІ ПОПУЛЯЦІЇ КАРАБІДОФАУНИ АГРОЦЕНОЗІВ БАГАТОРІЧНИХ ТРАВ ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСТІ	63
Сергієнко В. Г., Тищук О. П., Балан Г. О.	ЗАБУР'ЯНЕНІСТЬ ПОСАДОК ТОМАТІВ ЗА РІЗНОЇ ШИРИНИ МІЖРЯДЬ	66
Шерстюк О. Л.	КОМПЛЕКС КОМАХ-ФІТОФАГІВ В ЛЮЦЕРНОВОМУ АГРОЦЕНОЗІ	68
Шерстюк О. Л., Коваленко Н. П.	КАРАНТИННИЙ КОНТРОЛЬ В ІНТЕГРОВАНІЙ СИСТЕМІ ЗАХИСТУ РОСЛИН	70
РОЗДІЛ 3. ЕКОЛОГІЗАЦІЯ АГРАРНОГО ВИРОБНИЦТВА		73
Shevchenko S. M., Kovika S. V.	INFLUENCE OF ELEMENTS OF BIOLOGIZATION OF WINTER WHEAT CULTIVATION TECHNOLOGY ON IT'S YIELD IN THE CONDITIONS OF THE NORTHERN STEPPE OF UKRAINE	73
Муха Б. Г., Коваленко Н. П.	СИСТЕМА ЗАХИСНИХ ЗАХОДІВ ЯК СКЛАДОВА ТЕХНОЛОГІЇ ВИРОЩУВАННЯ ОВОЧЕВИХ КУЛЬТУР У ЗАКРИТОМУ ГРУНТІ	74
Нечипоренко Н. І., Коваленко Н. П., Поспелова Г. Д.	МІКРОЕЛЕМЕНТИ, ЯК ЗАСІБ ПІДВИЩЕННЯ СТІЙКОСТІ РОСЛИН ДО БІОТИЧНИХ СТРЕСІВ В ОНТОГЕНЕЗІ	77
Нечипоренко Н. І., Поспелова Г. Д.	ОСОБЛИВОСТІ СУЧАСНОГО АСОРТИМЕНТУ ФУНГЦИДІВ ТА МОЖЛИВОСТІ ЕКОЛОГІЗАЦІЇ ЗАХИСТУ РОСЛИН ВІД ХВОРОБ	81
Юрченко С. О.	ЕФЕКТИВНІСТЬ БІОФУНГЦИДІВ ЗА ВИРОЩУВАННЯ ОГІРКА ПОСІВНОГО В УМОВАХ ЗАХИЩЕНОГО ГРУНТУ	86
РОЗДІЛ 4. СЕЛЕКЦІЯ, НАСІННИЦТВО ТА ГЕНЕТИЧНІ РЕСУРСИ РОСЛИН		88
Рибальченко А. М.	ОЗДОРОВЛЕННЯ НАСІННЕВОГО МАТЕРІАЛУ КАРТОПЛІ IN VITRO З ВИКОРИСТАННЯМ БІОТЕХНОЛОГІЧНИХ МЕТОДІВ	88
Шокало Н.С., Горбань І.В.	ЕФЕКТИВНІСТЬ ІНОКУЛЯЦІЇ НАСІННЯ У ТЕХНОЛОГІЇ ВИРОЩУВАННЯ СОЇ	92

Чисельність комах в посівах залежить від особливості обробітку ґрунту, строків сівби, сівозміни, внесення добрив, заходів боротьби з бур'янами, та способів збору врожаю.

При захисті посівів люцерни необхідно враховувати біологічні особливості кожного виду шкідника та його тимчасовий трофічний зв'язок з рослиною.

Бібліографія

1. Жаринов В. И., Клюй В. С. Люцерна. К.: Урожай, 1990. 320 с.
2. Колобова А. Н. Матеріали по вивченню шкідників люцерни. Полтава, 1929 р. Труды Полтавської с.-г. дослідної станції. 1929 р. Випуск № 82. 50 с.
3. Шерстюк О. Л., Коваленко Н. П. Історичний огляд шкідників люцерни на Полтавщині. *Матеріали наукової конференції професорсько-викладацького складу Полтавського державного аграрного університету за результатами науково-дослідної роботи 2021-2022 років* (м. Полтава, 17-18 травня 2023 року). Полтава: РВВ ПДАУ, 2023 С. 140-142.

КАРАНТИННИЙ КОНТРОЛЬ В ІНТЕГРОВАНІЙ СИСТЕМІ ЗАХИСТУ РОСЛИН

Шерстюк О. Л., Коваленко Н. П.

Полтавський державний аграрний університет

Всесвіт з кожним роком стає все більш глобальним. Збільшуються об'єми міжнародних перевезень продуктів рослинного походження, насінневого і посадкового матеріалу. Як наслідок цього, створюється великий ризик завезення небезпечних шкідливих організмів на території держави., які можуть спричинити великої екологічної та економічної шкоди.

Тому великого значення має національна служба фітосанітарного контролю з виявлення та діагностики карантинних організмів, яка дотримується виконання положень міжнародних угод в галузі карантину рослин. [1].

Карантинний контроль, спрямований на запобігання занесенню та поширенню відсутніх на території України регульованих шкідливих організмів є одним із заходів захисту рослин. На митному кордоні організми, занесені із-за кордону, виявляються шляхом проведення фітосанітарного контролю. Тому карантинний контроль вважають митним бар'єром у зовнішньоекономічній діяльності країни.

Карантинним контролем утримуються об'єкти у визначених місцях для подальшого проведення їх моніторингу, фітосанітарної експертизи та обробки. У разі виявлення карантинного організму, протягом доби запроваджується карантинний режим у регульованій зоні. [3].

Всі дії по виявленню карантинних шкідливих організмів, проведення інспектування, огляду, фітосанітарної експертизи здійснюється відповідно до Закону України «Про карантин рослин» (1993 р.), та існуючими інструкціями: з

виявлення, локалізації та ліквідації вогнищ карантинних бур'янів; із знезараження плодів цитрусових від середземноморської плодової мухи методом рефрижерації; з виявлення, локалізації та ліквідації вогнищ західного кукурудзяного жука та ін. [2].

Обстеження сільськогосподарського виробництва систематично проводяться для встановлення фітосанітарного стану регульованих шкідливих об'єктів. Строки проведення обстежень залежать від призначення сільськогосподарського виробництва. На сільськогосподарських виробництвах, які мають статус вільних від регульованих шкідливих організмів, обстеження проводяться кожного півріччя. В оранжереях ботанічних садів, та сортодослідних станціях, розсадниках, а також на територіях, де існує карантинний режим, обстеження проводяться щороку. Один раз на два роки проводяться обстеження на підприємствах по виробництву та переробки сільськогосподарської продукції та на сільськогосподарських землях, де не виявлено карантинних шкідливих організмів. По результатах проведених обстежень застосовують відповідні фітосанітарні заходи, щоб запобігти подальшому поширенню карантинних шкідливих організмів на об'єктах регулювання [5].

Шкідливі організми можуть мігрувати через кордони країн з продукцією рослинництва, насіннєвим, та посадковим матеріалом, тарою [5].

Завезені види шкідників, хвороб і бур'янів нерідко знаходять в іншій країні більш сприятливі умови для свого розмноження і поширення.

У Європу з Америки завезені кров'яна попелиця, чимало видів червців, картопляна гниль – фітофтора, американська борошниста роса агрусу, оїдіум винограду, численні бур'яни – повитиця, канадський дрібнопелюстник та ін.

Для зменшення інвазії іноземних шкідливих організмів з метою їх обмеження та поширення із зон карантину, застосовують засоби фумігації.

Карантинні обробки імпоротної рослинної продукції необхідно проводити за місцем розмитнення [4]. Це дасть змогу торговельним компаніям уникнути економічних витрат, які виникають при поверненні продукції експортеру з причини виявлення карантинних організмів.

Бібліографія

1. Головна державна фітосанітарна інспекція. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.karantin.gov.ua/>
2. Родігін В. М. Карантинні хвороби рослин: підручник [В.М. Родігін, Ф.М. Марютін, І.Д. Устінов та ін.]. Х.: ХНАУ ім. В.В. Докучаєва, 2002. 360 с.
3. Про карантин рослин: Закон України від 19 січня 2006 р. № 3369-IV зі змінами. *Відомості Верховної Ради України*. 2006. № 19-20. 167 с.
4. Стратегія і тактика захисту рослин. Т.1. Стратегія [В. П. Федоренко, Л. І. Бублик, Н. О. Козуб та ін.; за ред. В. П. Федоренка]. К.: Альфа-стевія, 2012. 500 с.
5. Фітосанітарні принципи карантину та захисту рослин і застосування фітосанітарних заходів в міжнародній торгівлі. *Секретаріат Міжнародної конвенції із захисту рослин; Міжнародні стандарти з фітосанітарного захисту*. Рим: ФАО, 2006. № 1. 19 с.